

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Buouresol

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsăni 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 ercari v. s. sau 15 bani rom.

Maghiarii din Ardeal.

II.

Am arătat în articolul precedent, cu probe servite chiar de foile maghiare, că în Ardeal elementul unguresc economic merge spre o ruină deservită.

Ar mai rămâne deci cultura, forța limbii, care s-o îndreptățesc pe concetățenii noștri maghiari a deține puterea.

Nici culturalicesce însă nu sînt superiori naționalităților stăpînite. Ba comparându-i cu noi Români, cei mai numeroși în această țară și cei mai impilați, însăși mărturisirile lor arată, că nu limba maghiară, ci limba română este care domnesce atât pe Câmpie cât și pe Valea-Murșului, a Trei-Crișurilor, a Oltului și pretutindena în Ardeal.

Astfel „Egyetértés” scriind despre „poporul maghiar” din Ardeal, dice:

„Este lucru cunoscut, că mare parte dintre popor s'a valahizat cu deservire. Pe toată Câmpia nu este o singură comună curat maghiară. Chiar unde două treimi a populației este maghiară și numai o treime ar fi valahă, și acolo dacă se adună douăzeci Maghiari laolaltă și vine între dinșii un Valah, toți se pomenește vorbind românește. Aceasta a devenit un obicei. Până-ce pe Câmpie fiecare Maghiar, fără excepție vorbește românește, până atunci puțini Valahi știu ungurește, și chiar cei care știu, nu vorbesc. „De ce nu vorbesci dumneata ungurește cu acel Valah”, am în rebat pe un Maghiar de pe Câmpie. Mi-a răspuns: „Pentru-că trăim între Valahi, trebuie să vorbim românește!”... „I-am spus că nu-i așa, ci că Valahii trăiesc între voi, dar' el n'a aprobat părerea mea. Dicea că limba valahă e mai ușoară...”

„Locul cântecelor maghiare l-au ocupat doinele românești. Și în comunele unde sînt de două-ori mai mulți Maghiari decît Valahi, secerătorii și fetele în ședetoare chiar textul maghiar îl cântă pe melodie valahă.”

Ear' în altă parte autorul studiului din „Egyetértés” scrie:

„Măna îmi tremură, îmi roșește fața, când mă gândesc că trebuie să ocăresc o clasă socială, pentru-că fiind maghiară vorbește românește cu servitorii sei valahi... Ac-astă clasă sînt proprietarii maghiari de pe Câmpie, atât de căduți, încât vorbește limba servitorilor ei...”

Ce dovedesc toate aceste exemple aduse de chiar un Maghiar, aceste măr-

turisirii făcute chiar de o foaie maghiară dintre cele mai șoviniste?

Toate acestea atată, că limba română este superioară celei maghiare, că pot Ungurii să aibă magazine întregi pline cu știință de tot felul, pe acest pământ, în vecinătate și departe până la extremitatea Orientului Europei nu limba maghiară poate să fie mijlocul prin care să se imprășce cultura.

Se „valahizează” Maghiarii?

Nu tăgăduim!

Nici Maghiarii nu vor pute însă afirma, că s'ar valahisa cu forța, că ar fi un singur Român, o singură reuniune românească înființată cu scopul să romanizeze pe Maghiari. Ci dimpotrivă: zace în firea Românului de a nu primi bucurios între ai sei pe nici un străin, ear' mai străin decît Ungurul și ca limbă și ca lege, Românul nu socotesce pe nici o naționalitate.

E oare a noastră vina, dacă Maghiarii ei înșiși găsesc că limba română e mai ușoară, o învață douăzeci de Unguri mai iute decît ca un Român să-și poată însuși pe cea maghiară, sîntem oare noi vinovați, dacă Ungurul el însuși dice: „... trăim între Valahi, trebuie să vorbim limba românească?”

Și să ne învinovățească pe noi, pentru-că „local cântecelor maghiare l-au ocupat doinele românești”?... Dar' ar trebui să fie bucurioși că li-se dă în schimbul cântecelor lor neartifice, sălbaticie am pute dice, doine românești, pline de poezie, de spirit, de glumă și duioșie, doine, care au încântat pe toți străinii căți le-au auzit și înțeles, — după-cum noi am fi foarte bucurioși, dacă ei n'ar căuta să ne maghiarizeze cu forța, dacă n'ar întrebuița nu numai toată puterea societății lor, dar' și pe aceea a guvernului într-o maghiarizare aședă-minte noastre culturale. Dar' însăși mărturisirea și exemplul adus de foaia șovinistă: că proprietarii maghiari vorbesc limba servitorilor valahi, arată ce crimă, ce non-sens fac Ungurii! Vor să maghiarizeze un popor, din care și servitorul dispune de o forță a limbii mult mai superioară ca stăpânul sau străin.

Și totuși curentul șovinist covârșește atât de mult între Unguri, încât chiar după mărturisirile ce le fac referitor la slăbiciunea lor și forța noastră, ei tot mai stăruiesc în politica lor de maghiarizare, de a ne repune și economic pe terenul cultural.

Vom arăta cu ce mijloace, conform cărui sistem și logică special maghiară ei cred că vor pute face ca Ardealul să fie și el țeară ungurească.

REPLICA
TINERIMII ACADEMICE.

Asuprirea caloralaltă naționi nemaghiara

Slovacii. Acest popor, în număr de peste două milioane, face parte din ramura ceho-slavă și locuiesc încă din timpurile cele mai vechi în părțile nord-vestice ale Ungariei.

Ca și celelalte naționalități sufer și Slovaciile cele mai grele lovituri, îndreptate contra existenței lor naționale din partea tractorilor puterii publice. Deși acest popor trăiesc în masse compacte, și lui îi este cu neputință a-și alege în parlament reprezentanți din mijlocul seu. Așa că în ziua de azi Slovaci n'au nici un singur deputat național în parlamentul țării. Baionetele gendarmeriei maghiare și ale armatei le fac ori-și-ce alegere peste puțină. În chipul acesta, în numele poporului slovac, se reșfăță în camera din Budapesta vre-o 50 de deputați, toți recrutați din vrămașii lui cei mai fanatici.

Libertate politică Slovaci n'are. Lui nu-i este permis să se ocupe cu limba și literatura sa, nici să fie consiliu de naționalitate sa. Fiecare Slovac, care se interesează de națiunea sa e panslavist. Dinsul este împedecat a se folosi în adunări publice de limba sa, ear' dacă interpretă ceva în folosul națiunii sale, numai decît este exclus de pe toate terenele vieții publice. În oficii private și de stat poate să ajungă numai cu prețul renegării naționalității sale.

Slovacilor nu le este permis să înființeze reuniuni de cântări, de economie sau de altă asemenea natură. Când ei organizează petreceri, baluri, serate literare, reprezentațiuni teatrale, toată presa maghiară strigă: Polițai, că se mișcă panslaviștii!

Etată un exemplu despre liberalismul maghiar:

După-ce s'au casat Slovaciilor mai toate instituțiile lor culturale, ei clădese la anul 1889 în Turóc-Sânt-Martin un edificiu („Dom”), în ale cărui încăperi se întemeiază un muzeu și o prea bogată bibliotecă. Și deoarece ce aranjamentul modern al acestui edificiu permitea ca să servească totodată și de restaurant și cafenea, guvernul din motive politice deneagă licența pentru vîndarea beuturilor!

Legea dispune ca instrucția școlară, în ținuturi nemaghiare, să se facă în limba locuitorilor ținutului, dar' pe tot teritoriul locuit de

Slovaci nu se află nici măcar un singur gimnasiu sau școală reală, în care limba slovacă ar fi limbă de propunere, ba nici măcar unde ea să fie obiect de propunere. Ear' în școlălele maghiare, tinerimea slovacă trebuie să asculte cele mai infame insulte la adresa națiunii din care face parte.

Și aceasta nu fiindcă Slovaci nu ar fi avut institutele lor de învățămînt, dar' toate au fost casate de Unguri. Replică citată ca exemple casarea gimnasiului inferior din Turóc-Sânt-Martin, a gimnasiului superior din Velka-Reveica și a celui real din Znojor, întemeiate de Slovaci, cu banii lor, sub absolutismul austriac, și pe care guvernul unguresc le-a închis în 1874.

O soartă la fel a avut societatea literară „Matica Slovenska”, care a fost suspendată din chiar senin și căreia i-s-a confiscat o avere însemnată de peste 100.000 fl. adunată crețar cu crețar dela poporul slovac, edificiul în preț de 30.000 fl., un muzeu bogat și o prea frumoasă bibliotecă.

Pentru a se vedea cu câtă lipsă de simț-eală și cu ce brutalitate se poartă Ungurii cu Slovaci care vor să se cultive, trebuie să spunem că în anii din urmă au fost eliminați o mulțime de elevi slovaci din gimnasil și institute teologice, fiindcă cetiau cărți din propria lor literatură. Ca motiv, pentru-ca băieții din gimnasil să fie dați afară, s'au adus cele mai stupide acușări. Astfel unor băieți din gimnasiul dela Leutschau (clasa 5 și 6) li-s'a adus drept motiv al dării afară împregiurarea, că ar sta în corespondență cu Tarul puternicei Rusii!...

Despre asuprirea Slovaciilor pe terenul bisericesc își poate face ori-și-cine o idee, când chiar presa maghiară nu se sfiește a scrie, că cetățenii slovaci dintr'o localitate slovacă au fost siliți, prin lovituri de măciucă, să asculte în biserică o predică maghiară.

Dar' nu numai atât. Guvernul face chiar și mai mult spre a maghiarisa pe Slovaci. Copiii lor chiar sînt răpiți și maghiarizați cu forța.

În anii 1874, 1888 și 1889 se smulg o mulțime de copii slovaci din mijlocul familiilor lor și sînt transportați în ținuturi curat maghiare de pe pusta Ungariei. Acest ianicerism modern s'a făcut cu ajutorul diregătorilor sub cuvînt, că statul voește să se îngrijească de orfanii slovaci. În cîrînd însă s'a dovedit, că stăpînirea n'a avut în vedere un scop filantropic, deoarece-ce între copiii răpiți erau o mulțime care aveau părinți. Intențiunea era de a asuștrage poporului slovac tînera suscescență și în același timp a înmulți rîndurile

Maghiarilor cu nisce tineri nefericiți, care la un timp dat s-o-și insulte ei înșiși națiunea. Într'adevăr, dacă guvernul ar fi fost condus de intenții curate, n'avea decît să înființeze un orfelinat pe teritoriul locuit de Slovaci.

Serbii și Sașii. Aceste două naționalități nu sînt nici ele mulțumite cu starea ce li-se face în Ungaria, unde asupririle sînt maghiare.

Spre a dovedi aceasta, Replica citează articole din ziarul sârb moderat „Branic” și din ziarul sâsesc „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt”, care aduc guvernului maghiar și politiceii sale aceleași acușări ca și Români și care recunosc chiar, că în Ungaria „orice împăcare dreaptă și onorabilă este astăzi peste puțină, și că cea mai bună și mai înțeleaptă ținută ar fi să rămână și eila o parte și a sîvii întocmai ca și Români!” (Vezi „S.-D. Tageblatt” numărul 5534 din 23 Febr. 1892.) (Va urma.)

Cel din urmă „moderat”.

După-ce și apelul lui Moldován Gergely către Români „regali” a sunat în justiu, guvernul maghiar a mai căutat prin cabinetul anticităților și a dat acolo peste demult uitatul Gáll Jozsef cu „Viitoriul” seu îngropat. — Măgulit prin atîta atențiune, domnul Gáll Jozsef, care numai prin vrednicia sa proprie ajunsese din Moț la rangul de magnat unguresc, numai decît s'a urcat mîndru pe cal, precum se și cuvine unui „domn mare”, și a adresat presei jidano-maghiare o scrisoare plină de înaltă înțelepciune politică.

Nu voim să lipsim pe publicul românesc de plăcerea a admira și el pe magnatul nostru Gáll în toată splendoarea sa și reproducem din cuvînt în cuvînt epistola sa așa precum o găsim publicată în foaia jupânului Falk Miksa („Pester Lloyd” numărul din 27 August n.):

Dela membrul casei magnaților, domnul Josif Gáll, care în virtutea poziției sale distinse, a patriotismului și iubirii sale ferbînte pentru conaționali sei e cu drept cuvînt chemat a se pronunța în mod competent asupra mișcării Românilor, primim următoarea scrisoare:

„După părerea mea nu există între Unguri și Români un om politic luminat de o cultură mai înaltă, care nu ar prioepe că pentru asigurarea viitorului în contra inimicului nostru comun elementul maghiar și român trebuie să se unească cît se poate mai strîns.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Yerba Buena.

Roman în două tomuri

de

Bret Harte.

(Urmare.)

Volumul al doilea.

Capitolul VI.

A doua zi dimineața Paul observa că personalul otelului îi dă atenție mult mai mare, chiar atenție exagerată. Îl întrebă dacă „Excelența Sa binevoește” a comanda dejunul în cameră, ear' când spuse că se va coborî în sala de mîncare, personalul hotelului rămase foarte surprins, ceea-ce nu oprî însă pe șef-chelner să conducă pe Paul la masă închinându-se adînc și se pună la dispoziția „milordului” un chelner care s-o-l servească numai pe el.

Paul crezînd că George și colonelul de sigur sînt părtași ai acestei prostii, își propuse să cerceteze cum a eșit svonul exagerat referitor la dignitatea sa. Deocamdată însă, deși nu îndrăsnia să-și o-mărturisască, se gîndia numai la Yerba, preocupat cu totul de momental în care va revedea-o. Când a plecat din California, nu-i vorbă, avea speranță să o întâlnească. Nici prin mînte nu i-a trecut însă că va vedea-o atât de iute și pe cale atât de naturală.

Își făcu plimbarea sa de dimineață, după care se aședă, fără a face ceva, în

camera sa, când deodată auzi o bătaie în ușă.

Întra un lachen care aduse pe tavă o carte de vizită. Paul o ridică emoționat, nu pentru-că era scris pe ea „Maria Concepcion de Arguellos dela Yerba Buena”, ci pentru-că recunoscu în slovele alăturate mîna copilei de școală de odinioară, care scria că „dorește a vorbi cu Excelența Sa lordul lociitor al guvernatorului Californiei”.

Paul privi mirat pe lacheu. „Gnädige Fräulein” este în salon, dacă Excelența Sa binevoește a se osteni, nu sînt decît doi pași până acolo. Ușa cea mai apropiată.

Paul îl urmă plin de curiositate. Ușa vecină era deschisă și conducea într'un salon frumos mobilat.

Dela o masă de scris se sculă și-l întâmpina o damă înaltă, subțire. Îi întinse mîna, zîmbindu-i dulce.

Era Yerba.

I-se părea schimbată mult: contactul cu Europa par'că ar fi scădut ceva din originalitatea ei, îndată-ce începî însă a vorbi, grația de odinioară apărî eară.

— Mărturisesc, dise ea, — că a fost mare curajig din parte-mi aceasta. . .

Pentru-că dumneata puteai să fi și altul — o excelență adevărată — ori Dumneșeu scie ce! Ori, ceea-ce ar fi și mai rău, în noua d-tale diguitate să fi uitat de una dintre cele mai vechi și mai credincioase supusă a d-tale

Se dete apoi înderēt și cu un complirment ceremonios salută, așa însă, că Paul și din această exagerare adorabilă bănnu, că

ea a făcut acest compliment undeva și în chip serios.

Dar' ce însemnează aceasta? întrebă el zîmbind, simțind că dispar nu numai impresiile neplăcute, deodată cu băneala sa, dar' ca-și-cînd suvenirile anilor trecuți s'ar risipi și ele. — Atîta știu, continuă, că ieri seară m'am culcat ca om cu poziție foarte modestă în societate, ear' ați — așa se vede — m'am deșteptat ca persoană înaltă. Sînt oare eu... stăpânul dreptredincioșilor, ori visez? Îmi este iertat să te rog ca pe antecesorul meu, Abu Hasan, cel cu gura dulce, să mășoi în degetul meu?

— Vrei să știi că nu ai cetit „Mesa-gerul Oficio” dise Yerba, și luînd de pe masă o foaie germană, i-o întinse lui Paul.

Se uită ceti. În adevăr, la sciri se raporta despre sosirea „Excelenței Sale lordului lociitor al guvernatorului”.

Era acum în clar cu situația.

— Asta e opera lui George. El și colonelul Pendleton au fost aseară la mine.

— Ai vorbit deci cu colonelul? întrebă Yerba, cu voce numai puțin schimbată, ce pentru Paul totuși fu bătător la ochi.

— Da, am vorbit. L-am întîlnit aseară la teatru.

Și începî să istorisească despre cearta colonelului, nici el nu scîi însă de ce: se oprî. În momentul următor îi și părî bine că a întrerupt istorisirea.

— Natural că așa se explică totul, dise Yerba cu o mișcare ce arăta plictiseală. — Și eu a trebuit să iau măsuri contra lui

înainte de aceasta cu trei luni, să nu tot flecărească despre mine. E nesuferită, ai dreptate, exagerarea lui. Ear' colonelul pe care-l stăpînește în toate și care se încrede chiar și în știința limbii germane a lui George, nu simte asta?

— Dar' George nu exagerează decît când laudă persoanele la care ține. Și în cele ce a spus despre d-ta, nu a exagerat nimic.

Tocmai în acest moment Yerba își luă pălăria din cap; se oprî, privi pe Paul și întrebă:

— A vorbit mult colonelul despre mine?

— Da, mult. Mi-se pare că nici nu am vorbit despre altceva. A vorbit despre succesele și jertfele dumitale, despre diferitele „dumitale campanii” și cucuriri. Cu toate astea, cred că nu a spus totul și ard de dorul să aud mai mult.

Yerba într'aceste începî să-și descheie mantela, dar' se întrerupse și ear' se aședă pe scaun.

— Ai pute să-mi faci un mare serviciu, dise.

— N'ai decît să-mi spui că ce, și sînt la ordinele d-tale.

— Să nu mai vorbim de acestea. Dăți silință a cugeta despre mine, ca-și-cînd aș fi venit chiar acum din California — ori mai bine dise ca-și-cînd nu m'ai fi cunoscut niciodată, ci mă veți aîntăia-oară. Sînt sigură că ai pute să te faci foarte plăcut unei dame tinere, cărei ai căuta să-i umbli în voe; de

ce nu mi-ai face și mie această plăcere? Îndrăsnesc să afirm, că dela ultima noastră întrevedere nu te-ai mai gîndit la mine. . . Mă rog, ascultă-mă până în capăt. . . De ce ai voi deci să vorbești acum despre lucruri, care în trecut nu te-au interesat? . . . Promite-mi că vei pune capăt flecărilor respective, și eu deasemenea îți promit că nu te voi supăra cu trezutul, și voi îngrijii ca nici alții să nu te supere. Fă-mi plăcerea și-mi vorbesco despre d-ta, despre viitorul și speranțele d-tale, despre ori-ce, numai despre mine nu, și pentru d-ta pun la dosar prinții și baronii după care colonelul se prăpădia, și mă sacrific numai d-tale, în tot timpul cât vei sta aici. Se învoește Excelența Voastră?

În timpul ce vorbi ea-și încrucișă picioarele, și cu mînuțele își cuprînese genunchii. Virful ghetei sale se vedea de sub rochie, ear' dînsa avea aceeași poziție, pe care a avut-o când a vorbit aîntăia-dată, în chioșcul de trandafiri dela El Rosario.

— Da, răspunse Paul.

— Cât vei sta aici?

— Vre-o trei săptămîni. Așa cred, că atîta prescrie cura.

— Ești bolnav cu adevărat, ori numai îți închipui că ești bolnav, întrebă Yerba.

— Cred că și una și alta înseamnă același lucru, dise Paul. Se poate însă ca să nu-mi trebească atîta timp, adăgă, uitându-se duios la fată.

Yerba, la rîndul ei, se uită cu aceeași duioșie la el.

Cine are înaintea ochilor felul înalt, trebuie să recunoască că spre acest scop sunt necesare îngăduire reciprocă și întărirea încrederii reciproce. E îndeosebi necesar a sprigini binevoitor tot ceea ce servește spre întărirea statului ungar și a României și din acest punct de vedere principal trebuie deci judecate și cestiunile ce s'ar ivi în unul sau în celalalt stat, și așa și cele dintre ambele state. De aci rezultă nu numai necesitatea celei mai intime alianțe comerciale, ci și a unei alianțe defensive și ofensive pentru cazul unui război. Fără îndoială de astfel de vederi a fost condus marele nostru patriot adormit în Domnul, contele Julius Andrássy, și și bărbai de stat ai României când s'a încheiat prima convenție comercială cu România.

Nici Ungariei nici României nu-i e permis a sprigini o astfel de direcțiune care ar avea de scop un atac asupra integrității teritoriale a celui alt stat, pentru că aceasta ar aduce la totală încrederea; dimpotrivă trebuie manifestată aici și colo la toată ocazia cea mai fermă hotărâre trebuie arătată că dintr-o parte cele două state pot conta necondiționat pentru scutul teritoriului sau pe spriginiul celui alt stat.

Sub acest punct de vedere lupta în contra dualismului și din punctul de vedere românesc eu o țin de o încercare de sinucidere; la cas că dualismul ar cădea — dacă s'ar pute peste tot întempla aceasta — abia dacă s'ar pute închipui o altă formă de stat decât o atare în care ar primi supremația acel element, care e inamicul nostru al amândurora; dela o astfel de schimbare a formei de stat nu ar avea să aștepte nici Românii decât numai rău și nici un bine. (S'ar pute un rău mai mare ca cel actual? Red. „Tribunei“.)

Față cu principiile stabilite aici se examinăm acum cestiunea naționalităților.

Dezvoltarea istorică și transformările de stat au dus cu sine, că în Ungaria locuiesc în masă compactă Români, care deja în virtutea tradițiilor moștenite dela străbuni și cu tenacitate la credința și naționalitatea lor. Cu cât importanța individului, în virtutea libertății individuale garantate prin constituțiune și în urma serviciilor ce are a presta statului, ese în măsură mai mare la ivire, și cu cât individul crește mai mult în dezvoltare, cu atât mai mult se îngâmădesc ocaziunile pentru ridicarea la valoare a aspirațiilor naționale și se măresc pretențiunile în privința folosirii limbii și a participării la legislație și la puterea statului.

Purcând singur numai dela interpretarea ideală a ideii de naționalitate, atunci se poate argumenta pentru extinderea aspirațiilor naționale până la limitele extreme. Deoarece înăse omenirea nu trăsece într-o lume ideală, trebuie atât singuratecii ca și națiunile și statele să țină cont la realizarea ori-cărei idei de raporturile existente, și dacă chiar și astfel de națiuni, care constituie un stat independent, în vederea raporturilor date, trebuie să lase multe din dorințele și pretențiunile lor; dacă și acestea trebuie să țină cont de raporturile lor cu celelalte state, de puterile lor economice și spirituale: atunci trebuie să recunoaștem, că și acele popoare și naționalități, care nu sânt independente, ci constituie împreună cu alte popoare un stat, trebuie să țină cont în nu mai puțină măsură de raporturile existente; trebuie așadar recu-

Se privă mult timp așa.

— Atunci d-ta ești mai tare decât i crede. Aceasta se întâmplă adesea, și se liniștește, și apoi urmă:

Cu aceasta deci am fi terminat. Cât vei sta aici, vei folosi acest salon după voie, ca și când ar fi al d-tale. ... Iar se vedem, nu am pute face ați ceva? ... Ce ai dize, dacă după ameză ne-am duce călare în pădure? Milly, ce-i drept, nu este încă aici, dar buna-cuviința nu oprece ca d-ta să mă însoțesci, cu toate-că în alea nici două sute de pași n'am pute să ne plimbăm singuri, dacă cumva nu am fi „verlobte“.

— Dar, întrerupse Paul, pe după ameză d-ta aștepti oaspeți. Don Caesar și Donna Ana Bironnes sosesc aici ca să-și iee rămas bun dela d-ta. ...

Yerba privi scrutațoare, dar cu liniște, la Paul.

Colonelul Pendleton ar fi trebuit să-și mai spună, că oaspeții vor rămâne aici peste noapte, — dize Yerba, ear' noi ne întorcem încă înainte de cină. Dar' ce te privește toate acestea? Dumneata n'ai alta de făcut decât ca pe trei oare să fi gata. Să avem cai, mă voi îngrij eu. Am obiceiul să es călare adesea, și oamenii de aici cunosc obiceiul și gusturile mele. O să avem o plimbare plăcută, și o să-ți arăt nise ruine și, un peisagiu depărtat al viliei, unde am fost ieri.

(Va urma.)

Trad. de Ioan Russu Șirianul.

noscut, că primele bariere, peste care nu pot trece drepturile naționalităților, sunt pretențiunile existenței statului, a căror periclitare nu o suferă nici un singur stat. În lăuntrul acestor bariere e a se acorda necondiționată mulțumire a pretențiunilor Românilor în privința culturii și dezvoltării naționalității lor, precum și în privința participării acestora la puterea legislativă.

În privința acestor limite, a acestor pretențiuni există mari divergențe de păreri nu numai între Maghiari și Români, ci și între singuratecii bărbai de stat și partide ale Ungariei. Aceia sânt prea bine cunoscuți decât să fie necesar a-i descrie unul câte unul; se pot deosebi dela un extrem până la celalalt numeroase nuanțe. Și eu nici nu-mi închipui că singur aș fi chemat a indica unica soluție exactă, sau a o sprigini cu argumentele cele mai temeinice; totuși îmi permit a observa, că după modesta mea convingere ar fi mai oportun a merge pe urmele acelor bărbai mari ai patriei noastre care la începutul erei constituționale s'au străduit pentru înălțarea și asigurarea corupului dețoare a constituțiunii și au pus peatru fundamentală pentru marele viitor al țării.

Marele înțelept al patriei noastre, Francisc Deák s'a pus și în cestiunea naționalităților pe un punct de vedere care dă un atestat strălucit despre profunda sa înțelepciune de bărbat de stat, despre iubirea sa imparțială de patrie și de popor și pe care după părerea mea fiecare care studiază imparțial această cestiune, ar trebui să-l accepte și în prezent ca pe cel mai corect.

Legea de naționalități (Art. de lege XLIV: 1868), care s'a făcut sub influența sa esențială, indică destul de limpede limitele până la care pretenșiunile naționalităților se pot realiza fără a vătămă interesele de existență ale statului, și după convingerea mea, acea lege dacă se aplică binevoitor, în integritatea sa originală, în toată a ei plenitudine, oferă și Românilor teren deajuns pentru cultivarea limbii lor, pentru dezvoltarea naționalității lor și probarea inteligenței lor.

Încât privește participarea la legislație, respective restabilirea consonanței între legea electorală existentă în părțile transilvane și legea electorală din Ungaria propriu zisă, aceasta s'a așinat pe mai târziu; ea însă nu s'a făcut nici până în ziua de astăzi în sensul bărbaiilor conducători remarcabili și totuși trebuie să se facă.

Deoarece situația pe care au creat-o Românii prin păgirea pe terenul pasivității eu am ținut-o de periculoasă și pentru ei înșiși, m'am încercat deja în primăvara anului 1884 a grupa elementele mai moderate în giurul unui program, care se abate dela programul din Sibiu și care după părerea mea ar fi acceptabil și de către opinia publică maghiară.

Punctele programului sună din cuvânt în cuvânt precum urmează:

1. Alipire sinceră către constituția patriei noastre, conținerea luptei în contra dualismului și a uniunii Transilvaniei; în locul acesteia emulare nobilă pentru scutirea și dezvoltarea instituțiilor liberale ale constituțiunii noastre.

2. După ce aspirațiunile naționaliste sânt subordonate în așa măsură intereselor statului, se pot mișca numai în cadrul art. de lege XLIV: 1868 și pot merge numai într-acolo ca naționalitatea română să fie conservată în lăuntrul limitelor trase prin această lege și această lege să se aplice deplin.

3. Cultivarea bunei înțelegeri cu Maghiarii; accentuarea comunității de interese existentă între elementul maghiar și român, precum și relevarea împregiurării, că în instituțiunile liberale ale patriei s'ar ascunde garanția viitorului tuturor popoarelor Ungariei.

4. Din punctul de vedere al egalității de drept și al spiritului liberal extinderea legii electorale ungarene asupra părților transilvane.

5. Nisuița pentru perfecționarea administrațiunii.

6. Alăturare la partidul liberal (guvernamental).

Acest program a fost acceptat în 14 Maiu 1884 la Budapesta într-o conferință înutată de numeroși membri de frunte ai inteligenței române, partidul s'a constituit și pentru propagarea ideilor cuprinse în acest program eu am întemeiat o foaie de partid sub titlul „Viitoriul“.

Partidul s'a extins la început, mai târziu însă s'a risipit. Nu voiu să discut, din care motiv nu a ajuns la majoritate, pentru că trebuie să evit tot ce ar pute produce animosități. Una dintre cauzele principale fără îndoială e aceea, că nu a succed a deștepta încredere reciprocă.

Această neîncredere nu constituie însă nici un motiv ca nu se va face o nouă încercare pentru ralierea partidului moderat îndată ce se va da prilegiu pentru aceasta, „qui dedit numer un incipit terum“. Pe o is-

bândă se poate conta, firesce, numai atunci, dacă opinia publică maghiară va iniția lucrul și guvernul răzimat pe aceasta se va arăta neîndoios aplicat de a lua în considerație dreptele pretențiuni ale Românilor. Aceasta însă nu o poate face un singur om, pentru aceasta e trebuință de toți bărbaii distinși ai direcțiunii moderate, îndeosebi de intervenția prelaților nostri români de ambe confesiunile, care sânt aderenți ai direcțiunii moderate, și ei ar împlini numai o datorie corăspunătoare chemării lor dacă ar voi să concurgă la exoperarea bunei înțelegeri frățești, — ei care au incontestabil o mare influență asupra poporului în calea clerului de jos.

Ioșif Gáll.

Raționamentul politic al magnatului Gáll are o singură scădere, că nu e împărțit nici de Maghiari nici de Români. Ce folos dar' dela atâta înțelepciune dacă numai „un singur om“, tot acela care o spune, o aprepiază. Mai deunăile un alt corifeu „moderat“ se arăta în același mod de înțelepciune de diare, că și el „stă singur și isolat“ cu ideile sale. Această singuratecie, recunoscută de ei înșiși, e cea mai dreaptă sentență despre valoarea ideilor lor.

Maghiarii discreditați în România.

Foile maghiare încep a recunoaște că de mult sânt discreditați atât în România cât și în străinătate.

„Maghiar Hirlap“ dela 28 August n. sub titlul „Mii aruncate în noroi“, scrie un articol, în care după-ce spune că la București s'a înființat, cu multă cheltuială, un pavilion cu mărfuri din Ungaria, pentru ca Românii vădându-le să se îndemne a cumpăra articole fabricate în Ungaria, — adaugă: De geaba însă acești bani sânt aruncați în noroi, căci Românii chiar când articolele noastre ar pute cu taxă mai mică să intre în țeara lor, n'au să cumpere nimic din fabricatele maghiare, deoarece-ce de când cu agitățile contra noastră, ei ne desprecieș, batjocoresc tot ce este maghiar!...

Mai caracteristice sânt însă cele-ce scrie un corespondent al guvernamentului „Nemzet“, care sub titlul „Dispoziții române“ descrie în nrul dela 27 August u. al oficiosului maghiar o călătorie a sa prin România.

Cu toate-că corespondentul caută a încuraja pe Maghiari să nu le fie frică, pentru-că „în România nu toți bărbaii de stat îi desprecieș“, totuși recunoaște, că agitățile din urmă ale studenților i'au discreditat mult, și că în „România numai Muscalii sânt mai urți decât Maghiarii“...

Crede însă, că deși discreditați acum, cu timpul Maghiarii o să se reabiliteze ear' în România...

Da, o să se reabiliteze mai ales dacă vor continua cu sistemul lor actual de represalii contra naționalităților, și mai ales contra Românilor, pe care fie siguri, nu-i vor pute asupri fără a cauza în România dispreț și ură!

Kossuth despre cestiunea română.

Marele exilat, sfântul bătrân dela Turin, — cum îl numesc foile șoviniste, — Kossuth s'a pronunțat și el asupra cestiunii române devenite acum nu numai actuală, dar' chiar acută.

Ocasie a se pronunța asupra acestei cestiuni i'a dat profesorul Dr. Vajda Emil, autorul unei biografii scrise despre Kossuth. Profesorul clujan a vizitat zilele trecute pe „sfântul bătrân“, cu care vorbind despre o mulțime de cestiuni, a venit vorba și despre cestiunea română.

„Mișcarea fără nici un Dumneșu a Valahilor, — scrie profesorul maghiar — Kossuth o condamnă în chipul cel mai aspru. Afă, că zidul de apărare al Ungariei sânt Sécuii, și crede tare, că „de acest sceptru ar să se spargă întreaga activitate miserabilă a naționalităților pline de aspirații nebune“.

Așa crede Kossuth, așa crede și profesorul clujan, care l'a asigurat, că „Ungurii dispun de forță îndestulătoare pentru a înăbuși chiar în primele ei manifestațiuni mișcarea valahă“.

Cu alte cuvinte: Sfântul martir al libertății și independenței, Kossuth, cel care este idealul Maghiarilor, crede a scăpa Ungaria cu ajutorul Sécuiilor.

Se vede că nu cetesce „Egyetértés“, unde chiar un Maghiar scrie, că Sécuii per pe și ce trece, trec în România, căci în patria lor nu mai au ce să mănânce.

Dar' cu oaste peritoare de foame nime-ne nu a învins!

Ungurii, împreună cu Kossuth, ar trebui să recunoască odată, că zadarnică le este toată sfortarea a prezenta mișcarea națională ro-

mână ca nelegală, ca vrednică de a fi oprimată cu forța. Li-ar trebui să înțeleagă odată, că nu e vorba la noi despre „aspirații nebune“, ci despre aspirații legitime, naturale, aspirații ce însufleșesc nu numai pe „cățiva rățăși“, visători valahii, ci care animează întreg poporul român.

Și nu se va liniști acest popor până-ce nu i-se realizează dreptele dorințe, chiar când Kossuth ne amenință cu brațele Sécuiilor.

Mai puțin de acestea ne temem!

CORRESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

Cristur, August 1892.

Soartea învățătorilor români e, fără îndoială, una dintre cele mai miserabile. Ca cel dintău muncitor pe altarul națiunii, el e cel mai slab remunerat, cel mai desconsiderat și mai huiduit din partea tuturor, chiar și din partea acelor care ar ave datorința a se interesa mai mult de el. Ei n'au nici habar.

Dacă d. c. învățătorul înaintea o a aplică la oficiul protopresbiterial ca inspector tractual de școale, prin care îl roagă să facă pașii necesari pentru încasarea salariului — dacă se mai poate numi așa — în cele multe casuri nici nu i-o ia în considerare. O aruncă între acte unde rămâne pentru totdeauna. Căci pentru cine? Doar' pentru un „dascăl“ să-și mai facă atâta osteneală?

Dacă sătenii unde servesci ca învățător te tractează rău, — și câte casuri nu sânt de acestea, — te duci la oficiul protopresbiterial, te plângi și te rogi să întrevină; crești însă că întrevine? Deloc. Îți promite că va face, va drege el treaba, dar' aceasta rămâne o promisiune. — Sciu casuri destule.

Învățătorul e un ce pe care nu se dă mult. Primarul sau epitropia nu te plătesce, sătenii te tractează rău, superiorii nu te iau în considerare. Cui să te mai plângi dar? Toți aderează la ceea-ce susține poporul, că „învățătorul mănăcă banii dela sat pe nimic“.

Dacă ministrul a adus legea despre regularea salariilor învățătoresci, câți n'au fost și nu sânt astăzi, care strigă în gura mare, că nu vrea, băsându-se pe aceea, că guvernul vrea să se amestece în afacerile noastre bisericesti și școlare, ca să ne maghiarizeze.

Bine! eu conced, că într-adevăr aceea e intențiunea guvernului, dar' dacă ar dize cineva, ca autoritățile noastre să pună lucrul la cale, să reguleze salariile învățătoresci, ca așa școalele să rămână fără a ave guvernul influență asupra lor?

Răspunsul l'a dat deja organul metropoliei noastre din Sibiu.

El îndată ce a înțeles cum stă treaba, s'a umflat în pene și a strigat, că nu se poate, pentru-că poporul nostru e sărac.

Așa-i! poporul e sărac, când e vorba despre îmbunătățirea sorții învățătorului, el poate trăi și din salariu de 100—150 fl. Aceasta e socoteala superiorilor, ei însă nu se cugetă la aceea, că au salarii grase de câte 800—1000 fl. și mai bine și totuși ar pretinde îmbunătățirea lor. Atunci poporul nu e sărac.

Eu sciu bine și recunosc, că poporul e sărac, vîd însă, că pe lîngă toată sărăcia Dumineci și la sărbătorii merge la cărmă și acolo pentru ceva alcool lasă 50, 90—1.50 cr. sau și mai mult.

Dacă pentru acest scop lasă el atîta mai de multe-ori pe an fără părere de rău; pentru învățătorii și școala sa oare n'ar pute el lăsa odată pe an atîta?

Ar fi oare sărăcie aceasta? — Eu cred că nu.

De multe-ori așdăm vorbindu-se, că școalele noastre nu progresează și aceasta e un trist adevăr. Cum ar pute însă să progreseze, dacă învățătorii e silit să petreacă în o stare așa de miserabilă. Oare are el paciență sau plăcere să lucre, când e lipsit de toate, până și de cele mai elementare trebuințe.

Puneți starea învățătorului român în condițiuni mai bune, faceți-l să fie independent de miseriile de până acum și nu-l lăsați batjocorit și atunci școalele noastre vor prospera, vor face progrese, mergend alături cu școalele altor națiuni.

N...f...a.

Din Beliu și giur, August 1892.

„Sic volo sic iubeo“, este deviza organelor administrative politice în statul ungar, unde hărțile conținătoare de libertatea popoarelor nu se mai cunosc din painginiș. Unde această axiomă valorează puțin, ori nimic, brutalități și atrocități sânt la ordinea zilei.

Noi, Românii, plătim dările cele grele, încât abia ne mai rămâne de ac și așa, să acățăm petec de petec, sdranță de sdranță, să ne acoperim golăteala, ca să ne deosebim în îmbrăcăminte de animalele necuvențitoare, ne împlinim datorințele de cetățeni, în măsură cu ori-care dintre neamurile conlocuitoare, și totuși libertatea ce o avem în cadrul legilor, ne e restrînsă la arbitriul unor oameni plini

de ură către tot ce e românesc, sîntem excluși dela exercicierea drepturilor noastre, ear' reclamându-le ni-se pune pumnul în gură.

Doi ani și jumătate de când din cercul nostru ni-se răpesc pretorul nobil, amical și de toată suflarea românească de pe aici binecuvîntatul „om“ Francisc Herczegh, și sîntem compensați cu un „Atilla“ în persoana lui Szölöy N.

Din incidentul alegerii de notar cercual la Beliu vreau să Vă fac cunoscute unele brutalități și atrocități săvîșite de acest om fără simț de podoare.

Avusesem notar pe Németh István († în 10/22 Maiu a. c.), ear' lîngă acesta ad-junct pe Teodor Jaczkovits, căruia prin întrevinerea la vicecomite a câtorva onorați domni din Beliu, i-se exoperează denumirea de notar interimar, căci protopretorul Szelle Károly voia să denumească de atare pe Nyáry László, notar cercual în Cumănesci, notar interimar în Ucriș și bărbatul nepoatei lui, care ca reflectant la acest post, să prindă ră-decini până la alegeri.

Szelle se sinucise mai înainte de a-și vedea visul cu ochii. Acum frênele guvernării ajung în mîna lui Atilla; acesta — pentru interes de cuscrie — pe căi iertate și neier-tate păsește cu toate puterile în favoarea lui Nyáry, căstigîndu-și de főkortestársak pe preoții George Molnár din Tăgădău, Teodor Roșu din T. Cărand și Pavel Gavrilite, dascăl rom. din Beliu etc. și cu acestia ziua-noaptea alergau promițend și amenințand.

Din gura poporului nu auziai decăt: „nu ne trebuie notar pe Nyáry, căci atunci putem lua lumea în cap, peste doi-trei ani ne sărăcesce ca pe Groșeni, Urvișeni etc., din boi ne va face cu cai, din cu cai...“ etc. Unii preoți conșcii, în ai căror ochi nu s'a resfrâns luciul „idolilor neamurilor“, ci fețele mu t desperate ale poporului cu atît mai virtos sciind, că temerea poporului nu e fără basă și prevădend că sub constelațiunile existente candidat român nu va fi, s'au alipit lîngă Jaczkovits, care deși de naționalitate e Rutean de religieiune gr-cat. are simțeminte umane, despre ce în decursul celor șapte ani de când e în Beliu s'a convins, și așa în vederea consimțemintului poporului erau siguri de succes.

Asta vădendu-o Szölöy, dela judele comunal din T. Cărand, pentru-că nu i'a dat cuvîntul și mîna lui Nyáry, îi ia sigilul, pe perceptor — tot de acolo — îl palmuesce înjurând D-șul lui (nu cel românesc?), dar' i'a dat de om. Câte de acestea a mai făcut acel sbir! Eu numai acestea le fac cunoscute.

Ar face și cu preoții dacă ar pute astfel, dar' preoții — care nu i-se închină — sînt numai „sălbateci“. Care oare e mai sălbatec?

Sîntem în ziua alegerii (22 August n.). În ocolul casei comunale din Beliu se trage cordon de gendarmi. Din dreapta cordonului sta partida lui Jaczkovits 72 la număr, ear' din stînga a lui Nyáry.

Se aleg 4 bărbai de încredere, — la pofta lui Szölöy, — doi din fiecare partidă. Se începe protocolul alegerii. Dintre 7 concurenți — nici unul Român, — domnul solgăbiru candidază 3: Nyáry, Kőszeghy, adj. acestuia — și Várnay, adj. pretor. în Beliu. — Vădendu-se poporul înșelat în speranța de a fi candidat și favoritul seu Jaczkovits, la un semn dat părăsesc ocolul casei comunale, acestuia îi urmează inteligența dimpreună cu cei doi bărbai de încredere, mergend în ocolul curții domeniiale, de unde, după o consfătuire, mînăși pînă în adnclul inimii, merg în cea mai mare liniște la locuințele lor.

Întreb acum: este în domnul szolgăbiru Szölöy simțul unui om de caracter, când mai înainte promisesse mai multor domni „becușlele Istenești“, că și pe Jaczkovits îl va candida? Asta-i cavalierism? De ar fi Jaczkovits o femeie bacantă, o prostituată, ca să servească de obiect la descrierea biografiei, — fie chiar autografată, fidelă a acestuia — care ar trebui să poarte numirea de pornografieta vieții... crede ori-cine, că l'ar fi candida.

Dar' ce se mai așteptăm dela un om și ca solgăbiru! Asta! Ceea-ce putem aștepta dela ori-care dintre „sbirii bietului popor“.

Diogenes.

CRONICĂ

Numiri. Au fost numiți: Conducătorul adj. de cărți fundare Ioan Csérgedy dela judecătoria cerc. din Gherla conducător de cărți fundare la judecătoria cerc. din Nyárádszereda, practicanți în drept Ioșif Lăzar dela judecătoria cerc. din Teaca vice-notar la judecătoria cerc. din Baia-de-Criș și sergent maiorul dela diviziunea de tren nr. 12 Nicolae Opriș cancelist la judecătoria cerc. din Sibiu.

Transferare. Cancelistul Emeric Pálffy a fost transferat dela judecătoria cerc. din Rodna-veche în aceeași calitate la judecătoria cerc. din Arad.

Pentru redactiune responsabil: **Andrei Baltes.**

**Din cauza golirii pivniței dela Curtea Sfatului
până la 30 Septemvrie a. c.**

vinde subscrisul :

Hectolitru	Anul	netaxate pr. hectolitru	taxate pr. 100 ltr.	pr. 1 ltr.
46	1891	fl. 24.—	fl. 31.—	36 cr.
60	1891 I-ma	" 26.—	" 33.—	—
25	1889 I-ma	" 60.—	" 68.—	80 "
45	1888	" 28.—	" 35.—	—
48	1886	" 31.—	" 38.—	44 "
18	1878	" 38.—	" 45.—	50 "
11	1872	" 43.—	" 50.—	—
15	1862	" 48.—	" 55.—	60 "
51/2	1890 vin de desert (Pinogris)	" 36	" —	—

Totodată recomand celelalte **vinuri naturale** ale mele

albe	vândute pro litru à 36, 44, 50, 60 până 80 cr.
roșii	" " " " à 36, 60 și 80 cr.

Butoaie bune pentru vin cotite pro litru à 1½ cr.

respectuos

Josef Schuster,

Strada Gușteriții nr. 15. Strada Cisnădiei nr. 25.

[4111] 4—6

Sibiu.

INSTITUT TIPOGRAFIC ÎN SIBIIU.

Se află de vîndare:

Plicuri oficiale

adresate: direcțiunii financiare, — oficiului de dare r. u., — tribunalului reg. ca judecătorie a cărților funduare, — scaunului orfanal comitatens, — primăriei comunale, — judecătoriei cercuale, — protopretorului cercual.

község előljáróságától.

Sz.

A tekintetes

megyei árvaszékeknek

Hivatalból.

Portomentes.

ügyben.

100 bucăți 50 cr.

Institutul tipografic în Sibiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la **30** cr. sau **60** bani.
 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 4. **Piperuș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 5. **Păcală și tandală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Isprăvescu, editorilor-tinoarați. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
 7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 8. **Colăcărul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
 9. **Fica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 12. **Îndărăniul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 13. **Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
 14. **Bunica** de Bojena Némcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la **60** cr. sau 1 leu **20** bani.
 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 16. **Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 20. **Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 21. **Episodul lui Viștășă-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 22. **Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
 25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
 27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
 28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 29. **Sgarăcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
 30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 31. **Muscu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 35. **Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 36. **Baba Iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 37. **Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 41. **Posacal bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
 42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
 43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
 44. **Rusalin pëcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbiționiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
 45. **Roma învină.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
 46. **Clara Milici.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 90 b.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot
vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1892.

[illegible]

Nota: Oarele însemnate în stângă stațiunilor sînt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.